

Minnesanteckningar dag 1

Närvarande: Östen Olsson ombud, Tomas Dahl ombud, Evelina Alenäs tolkcentralen Jönköping, Stellan Solgård tolkcentralen VGR, Anna Nilsson förbundsstyrelsen, Jennifer Palevik tolkcentralen VGR, Tina Karlsson Tolkcentralen Örebro, Jessica Målquist entreprenör Nässjö, Maud Nordvall dövblindombud Piteå, Anna Edvardsson Din teckenspråkstolk Skåne och Johanna Jonsson Tolkcentralen Östergötland.

Myndigheten för delaktighet – Emmanuel Galaup

MFD är en kunskapsmyndighet (inte någon norm- eller tillsynsmyndighet). Finns i Sundbyberg. 55 anställda, går under Socialdepartementet. Arbetar för att främja funktionshinderspolitiken. Tar fram underlag, kunskap, statistik samt skapar en kunskapsbank för alla parter i samhället. Arbetar för att fler ska vara fullt delaktiga i samhället, jämställdhet, levnadsvillkor, tillgänglighet bland annat. Utgångspunkt från FN-konventionen. "Oavsett vilket funktionsnedsättning du har ska du kunna vara delaktigt i samhället".

Funktionshinderspolitiken inriktas mot främst fyra principer. *Universell utformning*. Att man från början bygger så det fungerar för alla. Finns regler och tankesätt för att göra miljöer i så stor utsträckning det går tillgängliga för alla. Att sätta in *individuella stöd* för individens självständighet. *Åtgärda fel och brister* samt jobba mot *diskriminering*.

Uppdraget från Regeringen vad gäller tolk i arbetslivet löper 2018-2020. Informera om tolktjänst, tekniska lösningar och belysa goda exempel. Målet är att öka kunskapen hos arbetsgivare om kommunikationslösningar. Men också hur man som arbetsgivare verkar för en god arbetsmiljö för den här gruppen.

MFD har i uppdraget skapat en webbplats med grundläggande information om tolk i arbetslivet som är en bra kunskapskälla för arbetsgivare men även för andra aktörer för att få tillgång till rätt information. Det finns till exempel checklistor för att kunna förbereda en arbetsplats.

Tekniska lösningar kan vara distanstolkning, appar, tal till text, hörhjälpmedel.

MFD gav Stelacon AB i uppdrag att undersöka i vilken utsträckning tekniska lösningar för kommunikation används inom målgruppen, men också undersöka nya tekniska lösningar och innovationer. När det gäller distanstolkning såg man i utredningen att det finns både möjligheter och begränsningar. Bildtelefoni ses endast som ett komplement till tolk i arbetslivet.

MFD har i arbetet haft samråd med olika brukarorganisationer, Talför med flera.

Visions nätverk för teckenspråks-, dövblindtolk, skriv- och TSS-tolkar.

Stockholm 30-31 januari 2020

Jan Pedersen forskare TÖI med flera, har vunnit en innovationstävling "Ökad tillgänglighet med taligenkänning". Syftet är att se om det kan göra högskolor mer tillgängliga för målgruppen.

<https://www.tolk.su.se/forskning/forskningsprojekt/%C3%B6kad-tillg%C3%A4nglighet-f%C3%B6r-studenter-m-funktionsneds%C3%A4ttning-genom-taligenk%C3%A4nning-3-milj-2018-2020-1.396295>

I arbetet med att samla in goda exempel har MFD kontaktat olika arbetsgivare samt tolkcentraler för att nå ut med information och även Arbetsförmedlingen med flera.

Regeringen kommer sätta en ny utredning under 2020. Den kommer dock begränsas till Tolk i arbetslivet.

Arbetsmiljöverket har ett pågående arbete med regelförnyelse, bland annat AFS (allmänna föreskrifter) om arbetsplatsens utformning.

TÖI har utbildningar för arbetsgivare i hur man använder tolk.

(Regeringen har beställt en översyn av Diskrimineringslagen inom kort)

Övrigt från dag 1 som vi diskuterade:

Gruppmejl till samtliga visionsmedlemmar för upprop om nätverkets existens.

Informera avdelningsordföranden i landet om nätverket. Om att de ska pusha för att deras förtroendevalda är med i nätverket.

Göra en ny översyn över ingångslön, friskvård, massage, ob, semesterväxling osv. Också kartlägga synnergi-/avvikelsesystem. Gjordes vid första träffen 2012.

Driva frågor för enskilda yrkesgrupper, tex tandvårdsköterskor har kortare arbetsvecka, brandmän lägre pensionsålder. Driva frågan lokalt för massage, bättre friskvårdsbidrag. Arbetstidsförkortning, semesterväxling mfl. Örebro har.

Yrkande om att bli referensgrupp för nya tolkutredningen.

Medlemsbrev. Att vid varje nätverksträff skriva ett nyhetsbrev till medlemmar i Vision. I korta drag sammanfatta minnesanteckningar, var man hittar dem osv. Även för publicering i korthet i Tolktrycket och i FST:s nyhetsbrev.

Vid upphandling ska underlaget MBL-förhandlas enligt paragraf 38 (facklig vetorätt) innan det är färdigt för anbud. Detta ska göras av den avdelning där upphandlingen ska ske innan underlaget lämnas till beslutande nämnd.

Visions nätverk för teckenspråks-, dövblindtolk, skriv- och TSS-tolkar.

Stockholm 30-31 januari 2020

Vi kan i nätverket för att påverka visions avdelningar att vara vaksamma när tolktjänster ska upphandlas göra en skrivelse över vad som vi anser är viktigt att titta på i underlaget.

https://vision.se/globalassets/medlem/fair-union/ofr_handbok_offentlig_upphandling_tryckt_2014.pdf

www.ofr.se

DAG 2.

Arbetsmiljö

Kersti Lorén Arbetsmiljöverket. Sakkunnig ergonomi handledsyrken.

Huvudkontoret ligger i stockholm och ute i landet finns ytterligare 4 regionkontor. I Mölndal finns svarstjänst och Myndighetsgemensam tillsyn.

AVs uppdrag är att se till att arbetsmiljölagen (AML) och arbetstidslagen (ATL) följs. Ta fram föreskrifter (AFS). Dessa är nyligen reviderade och omskrivna för att vara mer lättillgängliga. Dessa ska nu ut på remiss och sedan beslut.

Sprida information om AML och AFS:ar.

Främja samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare på arbetsmiljöområdet.

Kontrollera att föreskrifterna, och där med AML följs. Tillsyn och inspektioner.

Finns ca 260 inspektörer. Just nu arbetas det med inspektioner på målare, kassapersonal, e-handel. Vissa yrkesgrupper har ständig granskning. Mycket information till politiker, som de facto är arbetsgivare även om arbetsmiljöarbetet är delegerat till tjänstemän. De kan dock inte delegera ansvaret för arbetsmiljön.

Ta fram statistik om arbetsmiljö, arbetsolyckor, och arbetssjukdomar. (finns sökbart på AVs hemsida).

AFS:arna kommer i och med revideringen att ändras från att vara branschspecifika till mer generella. Däremot finns en tanke att ADI-broschyrerna ska vara mer branschspecifika.

Alla arbetsmiljöer ska undersökas. Vilka risker för ohälsa och olycksfall finns? Verktyg att använda är "åtgärdstrappan". Steg 1: är att ta bort risken. Steg 2: Använd teknisk utrustning. Steg 3: Organisera arbetet annorlunda. Steg 4: Använda personlig skyddsutrustning.

Om inte risken går att avhjälpa under dessa fyra steg så ska medicinska kontroller användas.

Varje arbetsgivare (tolkcentral/entreprenör) har ansvar för arbetsmiljön. Ska vi tolka seglarkurs är det vår arbetsgivare som ska se till att det finns flytväst. Om inte arbetsgivaren har tänkt in de platser där tolkuppdragen utförs måste vi själva se till att skyddsronden utvidgas till att även gälla utanför kontoret.

Det ska finnas en rutin hos samordningen att alltid fråga om det finns skyddsutrustning osv och om inte är det arbetsgivarens ansvar att ombesörja det.

Tex motorsågskurs, finns skyddsutrustning att låna? Truckutbildning, ridlektion, finns skyddsskor?

Ensamarbete får utföras men det får inte bli större risk för att du är ensam än om man varit två.

Bilkörning. Hur vill arbetsgivaren att bilarna framförs? När kör vi inte bil? Väljer vi att köra i snöstorm eller inte? (trafiksäkerhetspolicy bör varje arbetsplats ha. Förslag till checklista finns att hämta på AV.se).

Vad är arbetsgivaransvaret?

Huvudansvaret ligger på arbetsgivaren.

Vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Arbetet sak kunna ske utan risk för ohälsa eller olycksfall.

Anmäla tillbud/avvikelser som bedöms som allvarliga till FK och AMV.

Vad är tolkens ansvar?

Det är viktigt att rapportera yrkesrelaterade skador, olyckor och tillbud (tillbud behöver inte vara att något faktiskt hänt utan att det fanns en risk för olycka eller skada). Finns inte statistiken så är det svårt att driva frågor kring yrkesrelaterade skador och olyckor.

MynAK- myndigheten för arbetsmiljökunskap – ny myndighet, främja och följa företagshälsovården. Ingen tillsynsmyndighet.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Maria Hedlund och Martin Ståhlgren

MYH fick ansvar för tolkutbildningarna 2012. "Vid fördelning av statsbidrag ska MYH rådgöra med brukarorganisationer och yrkeskåren".

Tolkutbildning inom folkbildning- alltså folkhögskolor.

Ansvarar för fördelning av statsbidrag.

Göra tillsyn – att antagningen går rätt till, utbildningsplan följs, granska kvalitet, främja utvecklingen och kvaliteten av utbildningarna.

Syftet med utbildningarna är att tillgodose samhällets behov av tolkar.

Tre utbildningsanordnare för teckenspråks- och dövblindtolk. Heltid och bunden (ej på distans). Fyra år. Alla tre skolor har en gemensam utbildningsplan som är vägledande och inte antagen av MYH.

Visions nätverk för teckenspråks-, dövblindtolk, skriv- och TSS-tolkar.

Stockholm 30-31 januari 2020

Inhämtning av statistik görs med omvärldsanalys, översyn kommande pensionsavgångar. Statskontoret gjorde översyn 2015 och kom fram till att skolorna skulle minska från 7 till 3. MYHs kriterier var genomströmning av elever, lärartäthet och kompetens, dövsamhället och civilsamhället.

Förordning 2012:140 styr fördelning av medel.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2012140-om-statsbidrag-for-viss_sfs-2012-140

2020 har MYH beviljat medel för:

Skrivtolkutbildningen 15 platser

Döva tolkar 10 platser

Teckenspråks- och dövblindtolk 56

Teckenspråkslärare 8 st.

Sökande till teckenspråks- och dövblindtolkutbildningarna och elever som startar utbildningen har stadigt minskat. 75 platser beviljades 2017 och 2020 56 platser. 2014 slutförde 48 utbildningen, 2015 39 st, 2016 27 st, 2017 36 st och 2018 28 st. Outnyttjade platser 2013 18 % 2018 63 %.

Kvalitetsgranskning

Utgångspunkten är att det är MYHs och skolornas ansvar att se till att utbildningen sker med kvalitet. (statistik finns att hämta på MYHs hemsida)

2018 gjordes en större granskning av utbildningarna. Bland annat identifierades utvecklingsområden (rapport kring detta finns på MYHs hemsida). Utbildningarna höll god kvalitet men att det finns utvecklingsbehov inom skolornas kvalitetsarbete (inte tillräckligt systematiskt mm), rekrytering. Efter granskning kom MYH fram sju stycken kvalitetskriterier som fastställdes av generaldirektör Tomas Persson i december 2019. (validering finns som ett av kriterierna).

Nästa nätverksträff beslutades bli den 16-17 september i Malmö.

Tack!

Johanna Jonsson